

**Generálna prokuratúra SR
generálny prokurátor SR
Štúrova 2
812 85 Bratislava**

V Sliači, dňa

Podnet na začatie konania o vykonávaní dozoru nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy pri výkone verejnej správy podľa § 31 a § 20 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v platnom znení

Vážený pán generálny prokurátor,

v záujme ochrany životného prostredia mesta a kúpeľov Sliač v súvislosti s plánovanou výstavbou rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ trasou C3 (cez mesto Sliač), sa na Vás obraciame s týmto podnetom a to za účelom odstránenia nezákonného postupu v rámci činnosti a rozhodovania orgánov verejnej správy.

Máme za to, že činnosti smerujúce k realizácii vyššie uvedenej rýchlostnej cesty vychádzajú z nezákonných rozhodnutí a nerešpektovania platnosti Záverečného stanoviska procesu EIA č. 744/08-3.4/ml zo dňa 31. 03. 2009 (ďalej ako „záverečné stanovisko“).

Aplikácia a interpretácia zákona č. 24/2006 Z. z. – proces EIA

- a) Plánovanie výstavby rýchlostnej cesty je v zmysle platnej legislatívy spojené s posudzovaním vplyvov na životné prostredie. Rovnako tomu bolo aj v prípade projektu R2 Zvolen západ – Zvolen východ, ako navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov platný a účinný od 01. 12. 2007 do 31. 08. 2009 (ďalej ako „zákon o EIA“). Výsledkom procesu EIA je záverečné stanovisko. Platnosť záverečného stanoviska k činnosti je v zmysle § 37 ods. 6 zákona o EIA tri roky odo dňa jeho vydania. t. j. do 31. 03. 2012.
- b) Začatie povoľovacieho konania v zmysle § 37 ods. 6 zákona o EIA, ako podmienky pre trvanie platnosti záverečného stanoviska, sa viaže na posudzovanú činnosť. Z gramatického výkladu uvedeného paragrafového znenia („k posudzovanej činnosti“) možno vyvodiť záver, že predmetom povoľovacieho konania môže byť len posudzovaná činnosť ako celok a nie iná činnosť, napriek tomu, že by súvisela s činnosťou posudzovanou. Posudzovanou činnosťou sa v danom prípade nepochybne rozumie proces výstavby rýchlostnej cesty v štádiu prípravy DÚR a tomu predchádzajúcich procesných postupov.
- c) Skutočnosť, že povoľovacie konanie (napr. v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) (ďalej ako „stavebný zákon“)) sa musí viazať k navrhovanej (posudzovanej) činnosti vychádza aj zo znenia dôvodovej správy k zákonu o EIA z roku 2014: „Dôležité je upozorniť na definíciu „navrhovanej činnosti“ uvedenej v § 3 písm. f) vo vzťahu k definícii „povolenia“, pretože povolenie musí oprávňovať priamo k realizácii navrhovanej činnosti.“

- d) Počas platnosti záverečného stanoviska (t. j. do 31. 03. 2012) nebolo začaté žiadne konanie o umiestnení alebo povolení posudzovanej činnosti. V dôsledku toho záverečné stanovisko stratilo platnosť a nemôže byť podkladom pre vydanie rozhodnutí podľa stavebného zákona, resp. iného osobitného predpisu, na ktorý odkazuje zákon o EIA.
- e) Napriek strate platnosti záverečného stanoviska, ako fundamentálneho podkladu pre ďalšiu i stavebnú činnosť, sa kontinuálne vykonávajú zo strany orgánov verejnej správy ďalšie úkony smerujúce k výstavbe rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ, čo je v rozpore s platnými právnymi predpismi.

Porušenia právnych predpisov

- f) V súvislosti so zmenou technického prevedenia variantu trasy C3 rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ a to z tunelového na povrchový variant s cca 17 m hlbokými zárezmi do pohoria, vyťažením a premiestnením viac ako 3 mil.m3 zeminy v II. ochrannom pásme kúpeľov, je potrebné zohľadniť, že zmena spôsobu realizácie stavby musí byť opätovne posúdená podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej ako „zákon EIA v platnom znení“). Uvedená podmienka vyplýva z dikcie § 18 ods. 2 písm. c) zákona o EIA v platnom znení, ktorý upravuje, že predmetom zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti alebo zmeny navrhovanej činnosti musí byť každá zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 časti A, ktorá nie je zmenou podľa ods. 1 písm. d) a môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie. Činnosť, ktorá je uvedená v prílohe č. 8 v časti A zákona o EIA v platnom znení s uvedením prahovej hodnoty „bez limitu“ (napr. bod 13, pol. č. 1 – diaľnice a rýchlostné cesty vrátane objektov) podlieha posudzovaniu automaticky. To znamená, že v prípade akéhokoľvek plánovania rozsahu danej činnosti (resp. jej zmeny) sa musí vždy vykonať povinné posudzovania jej vplyvov.
- g) V prípade zmeny variantu rýchlostnej cesty sa však nevykonalo žiadne následné posudzovanie navrhovanej činnosti na životné prostredie. Už len samotné neprímerane dlhé časové obdobie od roku 2009 po súčasnosť vyvoláva vážne pochybnosti, umocnené zásadnou zmenou trasovania variantu C3, o použiteľnosti záverečného stanoviska na zmenený stav.
- h) Na dodržiavanie zákonnej aplikácie a interpretácie zákona EIA sme upozorňovali už v podnete zo dňa 13. 08. 2019. V oznámení GP SR č. VI./1 Gd 394/2019/1000-7 zo dňa 18. 10. 2019 o vybavení podnetu uvedená – podstatná problematika nebola predmetom dozoru a nebola zodpovedaná. Oznámenie GP SR o vybavení podnetu sústredilo svoju pozornosť primárne na posúdenie nezákonnosti procesu vydania záväzného stanoviska MZ SR zo dňa 04. 11. 2016 pod č. Z 45120-2016-IKŽ k trasovaniu rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ vydané vedúcim služobného úradu.
- i) Občianske združenie spolu s mestom Sliač dlhodobo bezvýsledne argumentuje voči nezákonným postupom všetkých dotknutých orgánov verejnej správy. Prejavom účelovej a úradníckej formy rozhodovania je flagrantné ignorovanie požiadavky na kvalifikovanú odpoveď na všetky v žiadosti mesta Sliač zo dňa 05. 06. 2018 nastolené otázky adresované NDS a.s. Rovnako sú ignorované všetky konkrétne nastolené námietky občianskeho združenia vyjadrené v nesúhlasnom stanovisku ku konaniu o zmene navrhovanej činnosti zo dňa 20. 12. 2019. Hoci trasa C3 nie je zákonným spôsobom schválená, napriek tomu NDS vynaložila rizikové/neefektívne náklady vo výške 2,53 mil.Eur zaplatené za dokumentáciu stavebného zámeru a za dokumentáciu pre územné rozhodnutie.
- j) Prejavom účelového a čisto formalistického spôsobu rozhodovania NDS a.s. je i MŽP SR vykonaný proces zmeny navrhovanej činnosti pretavený do nulitného rozhodnutia MŽP SR v zisťovacom konaní zo dňa 11. 03.2020 v spojení s rozhodnutím MŽP SR o rozklade zo dňa 28. 09. 2020, pretože v jadre ignoruje základnú namietanú otázku nezákonnej prolongácie záverečného stanoviska procesu EIA č. 744/08-3.4/ml zo dňa 31. 03. 2009. V danom prípade proces zmeny navrhovanej činnosti pri prolongácii záverečného stanoviska procesu EIA neprichádzal do úvahy už zo svojej podstaty, keď tento je možné aplikovať len v prípade

menej závažných/nepodstatných, vo význame len marginálne doplňujúcich zmien, pred dokončením procesu EIA. Ako to podrobne vyplýva z obsahu žiadosti mesta Sliač zo dňa 05. 06. 2018 a tiež z nesúhlasného stanoviska občianskeho združenia zo dňa 20. 12. 2019 v posudzovanom prípade sa jedná o podstatné/zásadné zmeny, ktorými sa vo výsledku nenaplnili parametre normované zákonom o EIA.

- k) Podstatným z hľadiska namietanej zákonnosti procesu EIA sa javí, že k zmenenému návrhu trasovania na variant C3 (hnedý), resp. severný došlo výlučne len formálnym – kabinetným spôsobom rozhodovania (vid' napr. proces vydávania záväzného stanoviska MZ SR zo dňa 04.11.2016) bez toho, aby došlo ku skutočnému – materiálnejmu naplneniu a vykonaniu všetkých zákonných procesných postupov vyžadovaných zákonom EIA. Sme toho názoru, že pri posúdení tejto otázky sa jedná o otázku právnu, nie technickú, preto spadá pod režim dozoru na dodržiavaním zákonov podľa zákona o prokuratúre.
- l) Absolútne kľúčovým v otázke rigidne účelového prispôsobovania argumentácie v procese prípravy DÚR je do očí bijúce klamstvo, že záverečné stanovisko procesu EIA č. 744/08-3.4/ml zo dňa 31. 03. 2009 bolo predĺžené v rámci stavby R2 Zvolen Východ – Pstruša. V rozhodnutí KSÚ Banská Bystrica č. KSU BB-2009-711/1201-2:OŠSS-Di zo dňa 23. 10. 2010 o umiestnení stavby „Rýchlostná cesta R2 Zvolen východ – Pstruša“ niet zmienky o tom, že je súčasťou napojenia na R2 Zvolen západ – Zvolen východ – trasa C3 povrchový variant. Zjavne sa jedná o povrchne a účelovo vyprodukované tvrdenie bez opory v reálnom stave a v snahe za každú cenu obhájiť nezákonné procesné postupy. Na posúdení uvedenej právnej otázky potom stojí i padá zákonnosť celého doterajšieho procesu prípravy DÚR pre stavbu R2 Zvolen západ – Zvolen východ zo strany NDS a.s. posudzované optikou zákona EIA.

Štatút kúpeľného miesta Sliač

- m) Akékoľvek trasovanie rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ cez mesto Sliač je v rozpore aj so štatútom kúpeľného miesta Sliač (ďalej ako „ŠMS“), schváleného uznesením vlády SR č. 830/1997 zo dňa 18. 11. 1997. Územie kúpeľného miesta tvorí podľa § 2 ŠMS katastrálne územie mesta Sliač, pričom v zmysle § 4 ŠMS je hlavnou funkciou kúpeľného miesta zachovanie a rozvoj vhodných podmienok pre poskytovanie kúpeľnej starostlivosti.

Záver

- n) Na základe uvádzaných skutočností si Vás, ako orgán ochrany práv a zákonom chránených záujmov osôb (§ 3 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z.) vykonávajúci aj dozor nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy (§ 4 ods. 1 písm. e) zákona č. 153/2001 Z. z.), dovoľujeme požiadať, aby ste preskúmali zákonnosť postupu všetkých zúčastnených orgánov verejnej správy v súvislosti s pripravovanou výstavbou rýchlostnej cesty R2 Zvolen západ – Zvolen východ a nezákonný stav aplikáciou právomocí v zmysle zákona č. 153/2001 Z. z. odstránili.
- o) V prípade potreby pri vybavení nášho podnetu Vám poskytneme akúkoľvek bližšiu súčinnosť.

S úctou

Občianske združenie „Obyvatelia pre Sliač“

Prílohy:

Záverečné stanovisko procesu EIA č. 744/08-3.4/ml zo dňa 31. 03. 2009

Mesto Sliach – žiadosť o zrušenie súťaže zo dňa 05. 06. 2018

OZ – nesúhlasné stanovisko zo dňa 20. 12. 2019 k zmene navrhovanej činnosti

Záznam z pracovného rokovania zo dňa 20. 03. 2019 (príloha k nesúhlasnému stanovisku)

Rozhodnutie MŽ SR vydané v zisťovacom konaní zo dňa 11. 03. 2020

Rozklad mesta Sliach zo dňa 24. 03. 2020

Rozklad OZ zo dňa 23. 03. 2020

Rozhodnutie MŽP SR o rozklade zo dňa 28. 09. 2020

Rozhodnutie KSÚ B. Bystrica č. KSU BB-2009-711/1201-2:OŠSS-DI o umiestnení stavby „Rýchlostná cesta R2 Zvolen východ – Pstruša“ zo dňa 23. 10. 2010

MŽP SR – odpoveď zo dňa 11. 04. 2018 k platnosti EIA